

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Μ. ΤΡΙΤΗ 19 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Θέμα Α

Α1. Σύμφωνα με το κείμενο 1 τα έθνη, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε σε συνεργασία παίρνουν μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και η αύξηση της ευαισθητοποίησης των κατοίκων της Γης που φανερώνεται μέσω των οικολογικών κινημάτων, των διαμαρτυριών και των ΜΜΕ αποτελούν αισιόδοξα μηνύματα για τη δημιουργία προϋποθέσεων που θα αναστρέψουν την τρέχουσα περιβαλλοντική κατάσταση. Για να γίνει όμως αυτό πρέπει να ξεπεραστούν δυσκολίες, όπως τα άτομα να αποβάλλουν την αντίληψη ότι η καταπολέμηση της καταστροφής γίνεται μόνο αν βρίσκεται στη χώρα τους και να επαναπροσδιοριστεί η έννοια της προόδου και η μονομέρεια της πρακτικής της.

Θέμα Β

Β1.

α. Λάθος («Σήμερα, ζούμε σε μία ιδιαιτέρως ζοφερή και οδυνηρή κοινωνική πραγματικότητα, κυριαρχημένη από μια βαθιά ριζωμένη οικονομική, οικολογική, πολιτισμική και εκπαιδευτική κρίση.»)

β. Σωστό («Γι' αυτό, στις τελευταίες δεκαετίες, η έννοια της οικονομικής ανάπτυξης έχει διαφοροποιηθεί ποιοτικά, συμπεριλαμβάνοντας και συνεκτιμώντας και τις περιβαλλοντικές και τις κοινωνικές και τις εκπαιδευτικές τις διαστάσεις και επιδράσεις.»)

γ. Σωστό («Απ' αυτή τη διευρυμένη –ποιοτικά– οικονομική αντίληψη γεννήθηκε η ιδέα και η έννοια της διατηρήσιμης ή αυτοσυντηρούμενης ή Αειφορικής ή Βιώσιμης –κοινωνικά– ανάπτυξης, ... επιδιώκει να διασφαλίσει τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές, εκείνες, συνθήκες που θα επιτρέψουν όχι μόνο στις σημερινές, αλλά και στις μελλοντικές γενιές να καλύψουν και αυτές τις δικές τους ανάγκες»)

δ. Λάθος («Άλλη, συνεπώς, είναι η ποσοτική οικονομική αύξηση, την οποία οι παραδοσιακοί οικονομολόγοι, λογιστικού χαρακτήρα, αλλά και οι παρακμιακοί πολιτικοί αποκαλούν Ανάπτυξη, και άλλη η βιώσιμη κοινωνική ανάπτυξη, που ως πραγματική και ουσιαστική ανάπτυξη, εμπεριέχει βεβαίως και τη συμβατική οικονομική μεγέθυνση»)

ε. Σωστό («Με αυτές τις αντιλήψεις, οι πυλώνες της οικονομίας, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος σχηματίζουν το αειφορικό-βιώσιμο τρίγωνο ανάπτυξης, με πλευρές-πυλώνες, οι οποίες επιδιώκουν να διαμορφώσουν ευνοϊκές ανθρώπινες αξίες, στάσεις, συμπεριφορές και δράσεις, για μία ουσιαστική και ποιοτική ανθρώπινη ζωή.»)

Β2.α. Στο κείμενο 1 ο Γ. Γραμματικάκης παραθέτει στη δεύτερη παράγραφο τα λόγια του διανοητή Α. Βεργανελάκη: «Χρειάζεται να καταλάβουμε ότι η ανθρωπότητα μπήκε σε μια εντελώς νέα εποχή, για την οποία το παρελθόν δεν μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα. Τα τελευταία σαράντα χρόνια ο άνθρωπος άρχισε να αλληλεπιδρά με τη φύση και με καινούργια μέσα και τρόπους. Η αντιμετώπιση των προβλημάτων είναι ένα συλλογικό έργο, που

επιβάλλεται να γίνεται σε τοπική, εθνική και διεθνή κλίμακα.». Με την επίκληση στην αυθεντία αποκτούν αξιοπιστία οι απόψεις του σχετικά με τον τρόπο αναστροφής της κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει το περιβάλλον που προϋποθέτει συλλογική προσπάθεια και αλλαγή νοοτροπίας.

β. Στο κείμενο 2 η συνοχή ανάμεσα στις δύο τελευταίες παραγράφους επιτυγχάνεται με τη χρήση της διπλής τελείας στο τέλος της τέταρτης παραγράφου και τη διαρθρωτική λέξη «συγκεκριμένα» στην αρχή της επόμενης. Από άποψη συνεκτικότητας η τελευταία παράγραφος λειτουργεί ως επεξήγηση της προηγούμενης καθώς στην τέταρτη παράγραφο παρουσιάζεται το τρίγωνο της αειφόρου ανάπτυξης και στην επόμενη αναλύονται οι πλευρές αυτού του τριγώνου.

Β3. Ο σύντομος και μεταφορικός τίτλος του κειμένου «Η δοκιμασία ενός πολιτισμού» είναι εύστοχος, καθώς το κείμενο αναφέρεται στη δυνατότητα του σύγχρονου πολιτισμού να αποκαταστήσει τις σχέσεις του τόσο με το περιβάλλον όσο και με την ίδια την έννοια του ανθρώπου. Προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη να μάθει ποια είναι η αναφερόμενη δοκιμασία, εντείνοντας την περιέργειά του και τον προΐδεάζει κατάλληλα για το τι πρόκειται να διαβάσει, αφού θίγεται το θέμα του κειμένου.

Θέμα Γ

Γ1. Κεντρικό θέμα του διηγήματος είναι η μοναξιά του αφηγητή και η ενδόμυχη ανάγκη του για ουσιαστική επαφή, την οποία αναζητά στη σχέση του με ένα φίκο. Με τον πρωτοπρόσωπο μονόλογο ο ήρωας εκφράζει τις σκέψεις και τα συναισθήματα που του προκαλεί ο φίκος. Καθώς αναπτύσσεται η σχέση του με το φυτό, ξεδιπλώνονται οι ανησυχίες του για την απουσία ουσιαστικής επαφής με τους ανθρώπους όπως και η αίσθηση εγκλωβισμού που αισθάνεται. (« Δε θα 'ναι... κοντά μου», «Αυτός τουλάχιστον έδειξε το μπόι του και πηγαίνει παλικαρίσια»). Τόσο η αφήγηση της σχολαστικής ενασχόλησης με τον φίκο («Ήταν ένα είδος... ευχάριστος», « σηκώθηκα...., φακό μου») όσο και οι χαρακτηρισμοί που του αποδίδει («ατάραχο», «σοβαρό φυτό», «άψογος», «ίσιος», «δυνατός», «αλύγιστος», «σιωπηλός», «στείρος»), αναδεικνύουν την ταύτισή του με το φυτό, το οποίο του θυμίζει τον εαυτό του. Ακόμα, το περιστατικό του τραυματισμού του φίκου από την «πρόστυχη γαζία» του θυμίζει τα δικά του ανεπούλωτα τραύματα («σαν άνθρωπος... τον συμπάθησα»). Το θέμα του διηγήματος αφορά και την εποχή μας. Η μοναξιά του σύγχρονου ανθρώπου είναι αισθητή περισσότερο από ποτέ, αφού οι άνθρωποι λόγω της ασφυκτικής καθημερινότητάς τους συχνά καταφεύγουν στη μοναχική ενασχόληση με τον υπολογιστή και την ηλεκτρονική δικτύωση, χωρίς να αναζητούν την ανθρώπινη συντροφικότητα αλλά ούτε και την επαφή με τη φύση. Είναι προφανές ότι η καλλιέργεια ουσιαστικών ανθρώπινων επαφών και διαπροσωπικών σχέσεων είναι πολύ δύσκολη λόγω της ματαιοδοξίας, της ιδιοτέλειας και της ανάγκης για καταξίωση με κάθε κόστος,

Θέμα Δ

Δ1.

- Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο
- Ύφος: απλό, φιλικό με κάποια στοιχεία προφορητικότητας

«Η ΚΡΙΣΗ ΑΕΙΩΝ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ»

Πρόλογος

Χιόνια το κατακαλόκαιρο, καταιγίδες όχι συνηθισμένες για την εποχή, ξηρασία και καύσωνες. Αυτά είναι μερικά από τα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως τα χαρακτηρίζουν οι ειδικοί, που συνεχώς αυξάνονται σε συχνότητα. Η οικολογική καταστροφή είναι πλέον απτή πραγματικότητα. Μήπως όμως δεν πρόκειται για μία περιβαλλοντική κρίση αλλά για μία κρίση του σύγχρονου πολιτισμού και των αξιών του;

Κύριος μέρος

Ζητούμενο 1ο: Πώς η περιβαλλοντική κρίση είναι αποτέλεσμα της κρίσης αξιών του σύγχρονου πολιτισμού

- Η πρόοδος ταυτίζεται με την ανάπτυξη της τεχνολογίας και την αναβάθμιση της οικονομίας οι οποίες γίνονται χωρίς σεβασμό στον περιβάλλον και οδηγούν σε εξάντληση των φυσικών πόρων και οικολογική καταστροφή.
- Επιδιώκεται το ατομικό ή εθνικό συμφέρον χωρίς αντίστοιχη άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής που προσφέρει το φυσικό περιβάλλον.
- Στόχος του σύγχρονου ανθρώπου είναι μόνο τα υλικά αγαθά οδηγώντας τον στην αλλοτρίωση και τη μοναξιά και όχι στην αρμονική ισορροπία ανθρώπου-περιβάλλοντος.

Ζητούμενο 2ο: Τρόποι ανάπτυξης της οικονομίας χωρίς υποβάθμισης της ποιότητας ζωής

- Η ανάπτυξη της οικονομίας θα πρέπει να γίνει σε συνάρτηση με τη φύση, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον που θα επιτρέπουν την κάλυψη των αναγκών χωρίς περιβαλλοντικές συνέπειες και εξάντληση των φυσικών πόρων.
- Θα πρέπει να επαναπροσδιοριστούν οι αξίες του ανθρώπου και στόχος να είναι όχι μόνο τα υλικά αγαθά με κάθε κόστος αλλά και η ποιότητα ζωής.
- Εξοικονόμηση ενέργειας βασισμένη σε φυσικές πηγές και πλεονάσματα αγαθών βασισμένα στην ανακύκλωση.
- Παιδεία η οποία θα φροντίζει για την καλλιέργεια των ηθικών αξιών του σεβασμού, της αλληλεγγύης, της αισθητικής και της ασφάλειας.

Επίλογος

Ο άνθρωπος και το περιβάλλον είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι μεταξύ τους. Η καταστροφή της φύσης θα οδηγήσει μοιραία και στη δική του καταστροφή. Αν δεν γίνει συνείδηση αυτή η σχέση και κυρίως αν δεν συνειδητοποιήσουμε την πολυδιάστατη κρίση που υφίσταται ο πλανήτης με αντίκτυπο στο περιβάλλον, δεν πρόκειται να αντιστραφεί η κατάσταση. Θέλουμε την καταστροφή μας;